



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# **Reģionālās politikas pamatnostādņu 2013.-2019.gadam īstenošanas 2013.-2017.gadā starpposma novērtējums**

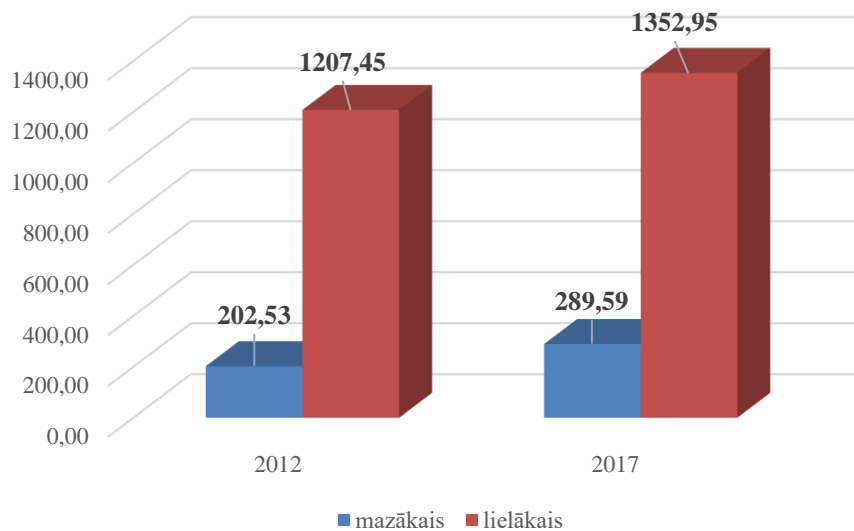
VARAM Reģionālās politikas departamenta  
Reģionālās attīstības plānošanas nodaļa



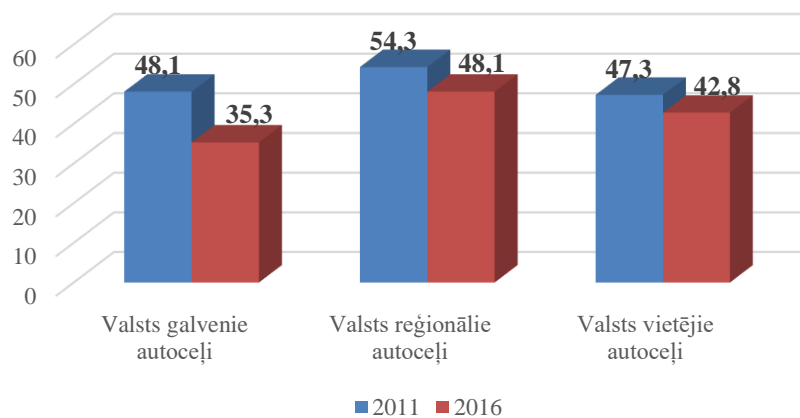
Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Reģionālās attīstības tendences (1)

Pašvaldību vērtētie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, euro



Sliktā vai ļoti sliktā stāvoklī esošo valsts autoceļu  
ar melno segumu īpatsvars, %

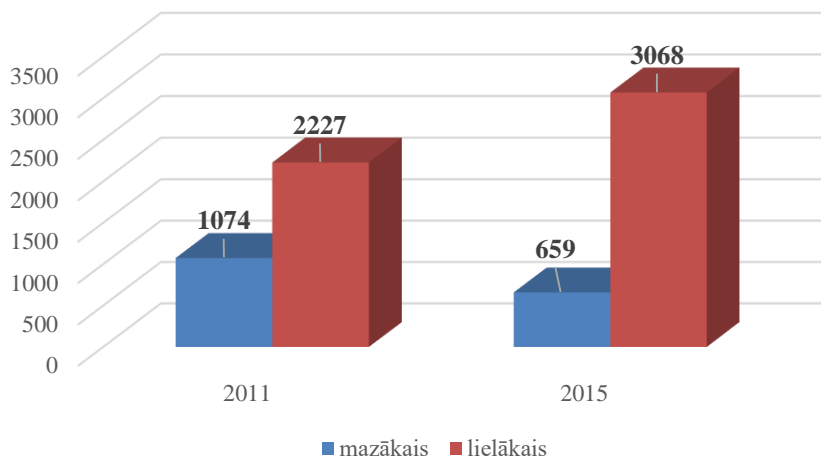




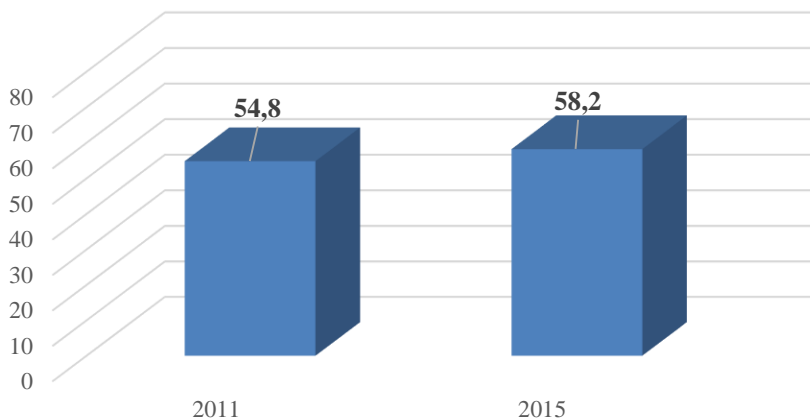
Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## Reģionālās attīstības tendences (2)

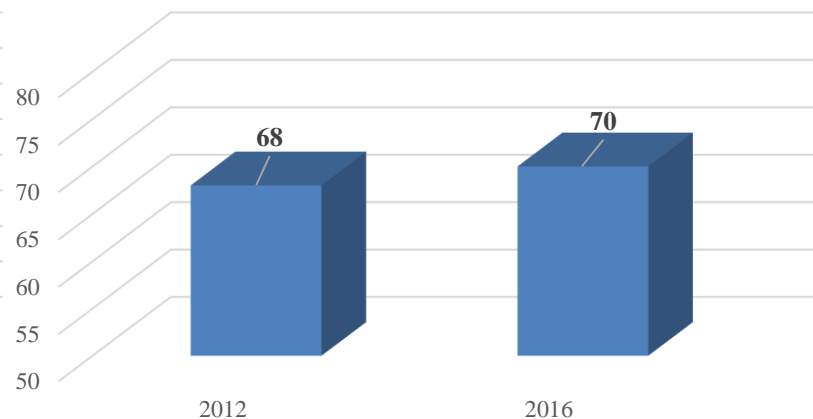
Nefinanšu investīcijas plānošanas reģionos, euro



Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas  
vienību īpatsvars Rīgas plānošanas reģionā, %



Aizņemto darbavietu īpatsvars Rīgas plānošanas  
reģionā, %

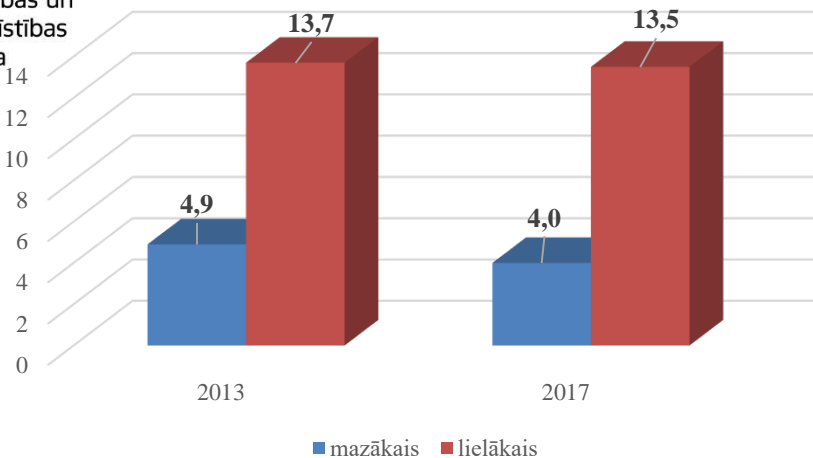




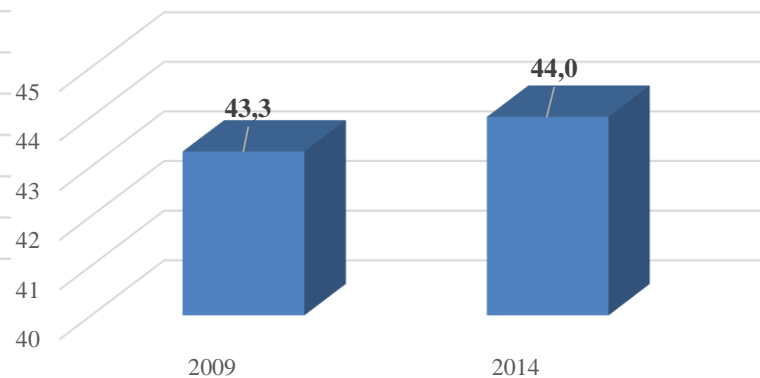
Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Reģionālās attīstības tendences (3)

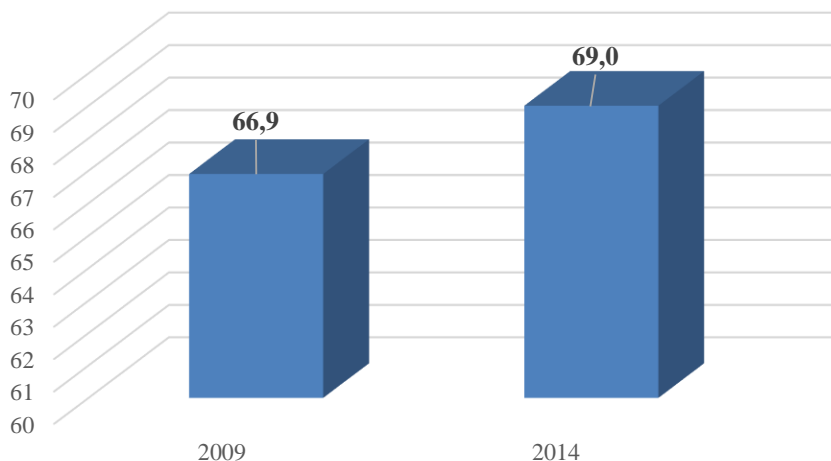
Bezdarba līmenis plānošanas reģionos, %



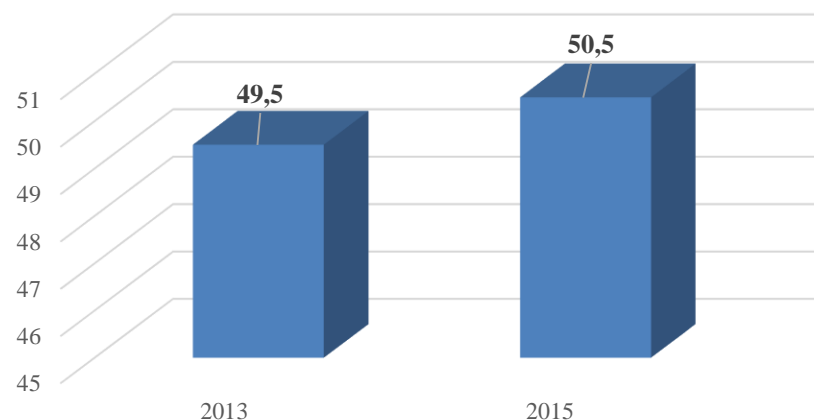
Reģionālā IKP uz vienu iedzīvotāju dispersija  
NUTS 3 reģionos, %



Rīgas plānošanas reģiona IKP īpatsvars, %



Rīgas plānošanas reģiona iedzīvotāju īpatsvars no  
visiem valsts iedzīvotājiem, %



# Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.- 2019.gadam

**1. mērķis. Sekmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darba vietu radīšanu, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību**

## Rīcības virzieni

1. Atbalsts starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centriem
2. Atbalsts lauku teritorijām
3. Atbalsts Rīgas metropoles areālam
4. Atbalsts Baltijas jūras piekrastei
5. Atbalsts Austrumu pierobežai
6. Veicināt reģionālo un vietējo inovācijas sistēmu veidošanos, kas balstās uz teritoriju kultūras un radošo potenciālu, specializāciju un sadarbību starp izglītības un zinātnes sektoru, kultūras iestādēm, uzņēmējiem, NVO un vietējās pārvaldes institūcijām

**2. mērķis. Stiprināt pašvaldību funkcionālo un finansiālo rīcībspēju/autonomiju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā**

## Rīcības virzieni

1. Paaugstināt vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldes lomu uzņēmējdarbības veicināšanā un uzlabot uzņēmējdarbības vidi pašvaldībās
2. Palielināt pašvaldību finansiālo rīcībspēju (pašvaldību finanšu pilnveidošana)
3. Palielināt pašvaldību lomu demogrāfiskās situācijas uzlabošanā vietējā līmenī
4. Paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas

## Reģionālās politikas vadības mehānisms mērķu efektīvai ieviešanai

Investīciju/atbalsta sniegšanas sistēmas teritorijām elementi

Iesaistīto pušu lomas

Teritoriju pārvaldes pilnveidošana reģionālās politikas efektīvai īstenošanai

Reģionālās politikas un nozaru politiku savstarpējā koordinācija

Plašākas sabiedrības iesaiste reģionālās politikas mērķu sasniegšanā

Reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas sistēmas darbība



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Investīciju atbalsta pasākumi

## **SAM 3.3.1. – Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstošā infrastruktūrā**

**Indikatīvais ES fondu finansējums:** 64,2 milj. EUR

**Finansējuma saņēmēji:** pašvaldības

- Nacionālas nozīmes attīstības centri 16,1 milj. EUR
- Reģionālās nozīmes centri 10,9 milj. EUR
- Ne-attīstības centru pašvaldībām (89) 37,2 milj. EUR

## **SAM 5.6.2. – Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām**

**Indikatīvais ES fondu finansējums:** 264,6 milj. EUR

**Finansējuma saņēmēji:** pašvaldības

- Nacionālas nozīmes attīstības centri 120,2 milj. EUR
- Reģionālās nozīmes centri 92 milj. EUR
- Latgales reģiona pašvaldības 52,24 milj. EUR

## **SAM 4.2.2. – Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un AER izmantošanu pašvaldību ēkās**

**Indikatīvais ES fondu finansējums:** 46,99 milj. EUR

**Finansējuma saņēmēji:** pašvaldības, pašvaldību iestādes, kapitālsabiedrības  
Ierobežota atlase (priekšatlase)

- Nacionālas nozīmes attīstības centri 31,29 milj. EUR
- Pārējās pašvaldības 15,69 milj. EUR



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Plānotā ietekme

**Jaunās darba vietas: 5 394**

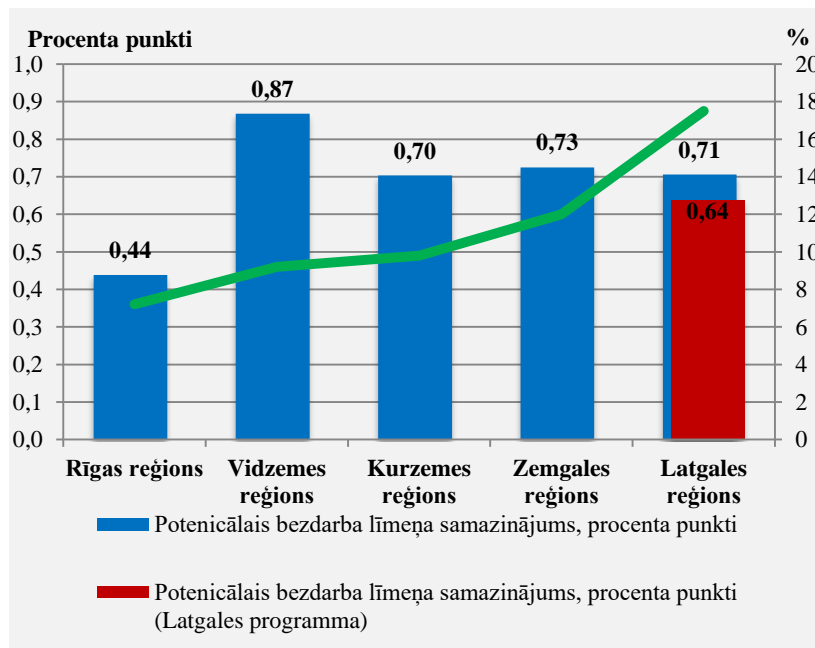
**Piesaistītās privātās investīcijas: 328 milj. euro**

	Piesaistītās investīcijas	Jaunās darba vietas
Nacionālas nozīmes attīstības centri (9)	136 352 136	2 236
Reģionālas nozīmes centri (21)	103 050 306	1 690
Pašvaldības ārpus nacionālas un reģionālas nozīmes centriem (89)	37 193 476	610
Latgales PR un Alūksnes novadā (2+6)	52 247 026	857

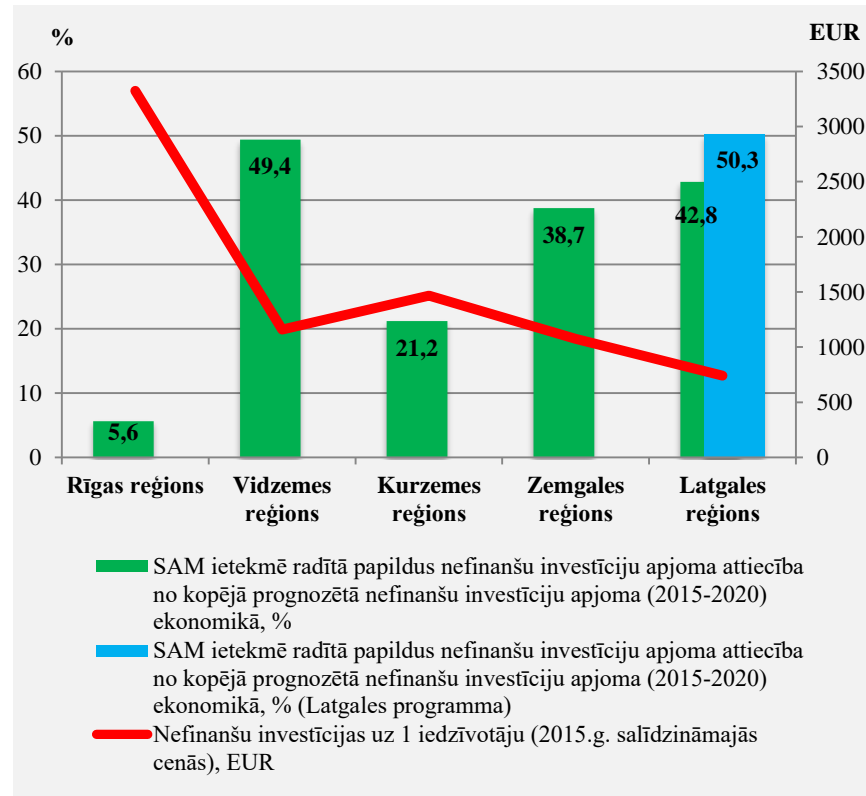
# (3) IETEKME uz reģionālās attīstības atšķirībām (kohēzija)

Sagaidāmā ietekme ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā no SAM 3.3.1. un SAM 5.6.2.

SAM 3.3.1. un SAM 5.6.2. kopējais radītais bezdarba līmeņa samazinājums



SAM 3.3.1. un SAM 5.6.2. kopējā ietekme uz nefinanšu investīciju pieaugumu







Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Statuss uz 01.01.2018. (1)

## 3.3.1. SAM

Republikas pilsētas un reģionālas nozīmes attīstības centri: noslēgti līgumi par 25 projektu īstenošanu ar ERAF finansējumu 18,22 milj. euro apjomā, kas ir 67% no kopējā plānotā ERAF finansējuma

Pārējās 89 novadu pašvaldības: noslēgti līgumi par 47 projektu īstenošanu ar ERAF finansējumu 30,02 milj. euro apjomā, kas ir 86% no kopējā plānotā ERAF finansējuma.

## 5.6.2. SAM

Republikas pilsētas un reģionālas nozīmes attīstības centri: noslēgti līgumi par 47 projektiem ar ERAF finansējumu 85,22 milj. euro apjomā, kas ir 45% no kopumā plānotā ERAF finansējuma

Latgales rīcības plāns: noslēgti līgumi par 11 projektu īstenošanu ar ERAF finansējumu 41,36 milj. euro apjomā, kas ir 79% no kopējā plānotā ERAF finansējuma.



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## Statuss uz 01.01.2018. (2)

### 4.2.2. SAM:

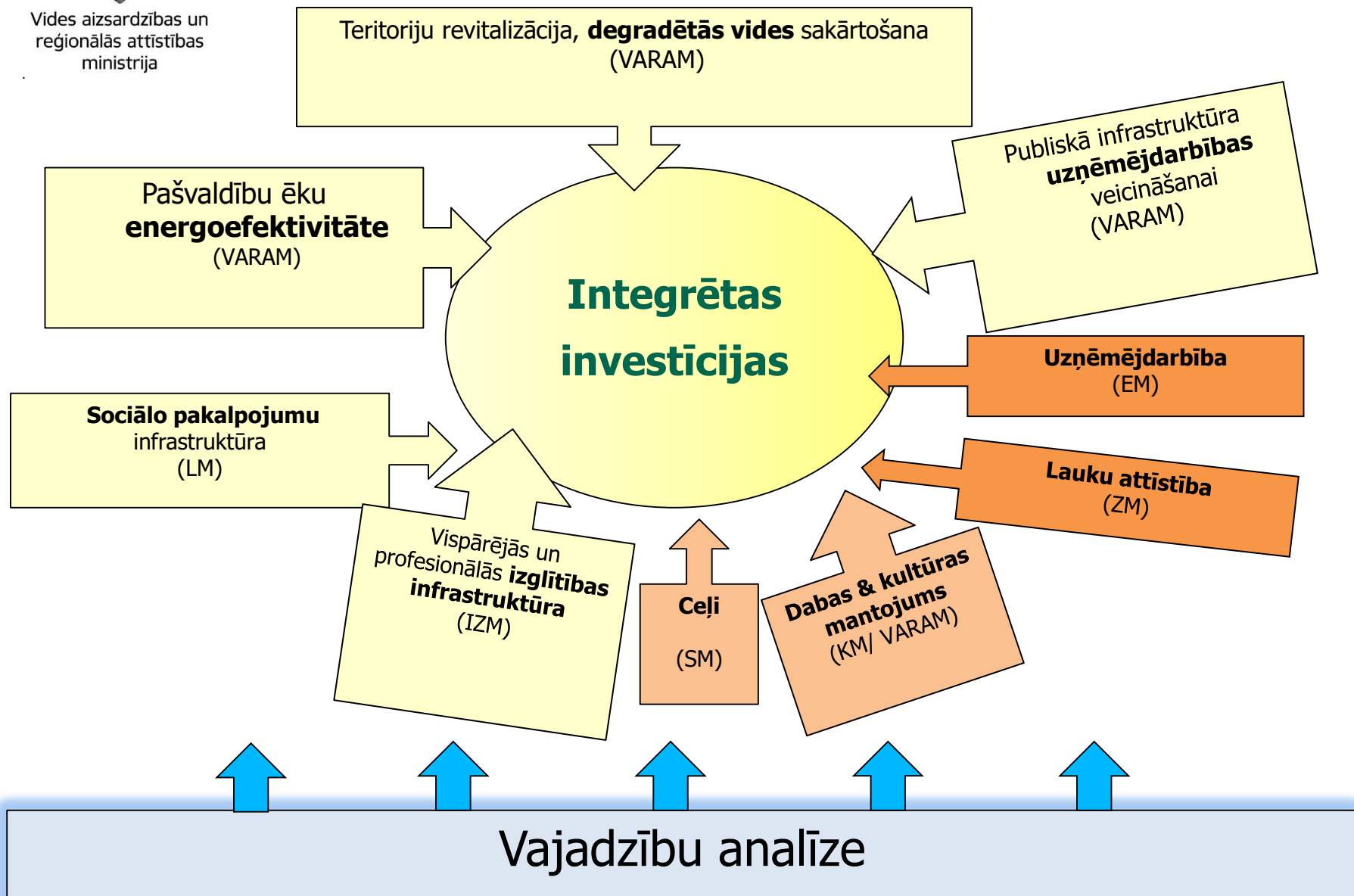
47 projekti ir apstiprināti vai noslēgti līgumi par ERAF līdzfinansējumu 12 599 269 *euro* apmērā jeb 26,8 % no kopējā SAM paredzētā finansējuma apmēra (46 996 394 *euro*).

Viens projekts (Kokneses novadā) ir pabeigts par ERAF finansējumu 155 521 *euro*.

# ITI investīcijas un papildinošie atbalsta pasākumi



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija





Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Pilsētu attīstība – ITI investīcijas 2014-2020

Pilsētu izaicinājumi	Specifiskais atbalsta mērķis	ERAF	t.sk. 9 pilsētās
Economiskie un demogrāfiskie	<b>3.3.1. Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbības veicināšanai</b>	64 219 292	16 114 183
	<b>5.6.2. Degradēto teritoriju revitalizācija</b>	264 623 652	120 237 953
	<b>8.1.2. Vispārējās izglītības infrastruktūra</b>	142 484 747	62 226 934
	<b>8.1.3. Profesionālās izglītības infrastruktūra</b>	89 068 648	5 711 177
Klimata un vides	<b>4.2.2. Pašvaldību ēku energoefektivitāte</b>	46 996 394	31 299 565
	<b>5.6.2. Degradēto teritoriju revitalizācija</b>	264 623 652	120 237 953
Sociālie	<b>9.3.1. Sociālie pakalpojumi</b>	41 241 194	13 450 032

**9,6%**

## Būtiskākās atšķirības no 2007.-2013.g.:

1. Dalījums pa tematiskajiem mērķiem un to rezultātiem (nav horizontālas prioritātes teritoriju attīstība)
2. ITI 9 pilsētām
3. Pilsētas veic projektu atlasī



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Kapacitātes stiprināšanas pasākumi (1)

- Iespēja samazināt nomas maksu no noteiktās nomas maksas apmēra, ja neapbūvēts zemesgabals tiek iznomāts ražošanas objekta būvniecībai un iespēja samazināt nomas maksu no noteiktās nomas maksas apmēra, nomājot publiskai personai piederošu mantu
- Reģionālie biznesa ideju konkursi "Biznesa ekspresis"
- Pašvaldībām izstrādāti investīciju piesaistes materiāli
- Izstrādāts konceptuālais ziņojums "Problēmjaucājumi saistībā ar pašvaldību iespējām veicināt uzņēmējdarbību savā teritorijā un to iespējamie risinājumi"



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## Kapacitātes stiprināšanas pasākumi (2)

- Pašvaldību un reģionu speciālistu kapacitātes celšanas pasākumi (pieredzes apmaiņa u.c.)
- Apmācību programma “Zināšanu eņģeļi”
- Jauns Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likums
- Pasākumi, lai palielinātu pašvaldību lomu demogrāfiskās situācijas uzlabošanā vietējā līmenī
- Paplašināts teritoriālās statistikas klāsts un ieguves iespējas



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## **Pasākumi reģionālās politikas īstenošanas mehānismu stiprināšanai (1)**

- Grozījumi Reģionālās attīstības likumā
- Metodiskie materiāli attīstības plānošanas uzlabošanai vietējā līmenī
- Plānošanas reģioni izstrādājuši savus teritoriju attīstības plānošanas dokumentus – ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas
- pētījums par publisko pakalpojumu klāsta izvērtējumu atbilstoši apdzīvoto vietu grupām Latvijas plānošanas reģionos
- veikti pasākumi, lai ieviestu uz rezultātu orientētu budžeta plānošanu pašvaldībās un nodrošinātu budžeta plānošanas sasaisti ar attīstības plānošanu
- konkurss pašvaldībām “Radošākā pašvaldība”



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## Pasākumi reģionālās politikas īstenošanas mehānismu stiprināšanai (2)

- Pārrežoru koordinācijas centra izstrādāta "Politikas veidošanas rokasgrāmata"
- izveidota Reģionālās attīstības koordinācijas padome
- organizēti pasākumi Latvijas vietējo kopienu kapacitātes palielināšanai teritoriālās attīstības plānošanas jautājumos
- izstrādātas vadlīnijas vietējo pašvaldību un teritorijas attīstībā iesaistīto organizāciju/kopienas attīstības plānošanas dokumentu saskaņotībai
- pilnveidots teritorijas attīstības indekss
- katru gadu tiek aprēķināts pašvaldību budžeta kapacitātes rādītājs
- sagatavota metodoloģija investīciju piesaistes indeksa aprēķinam
- ekspluatācijā nodots Reģionālās attīstības indikatoru modulis (RAIM)





Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Rīcības plāna Latgales reģiona izaugsmei 2015.-2017.gadam īstenošana

1. pasākums – 5.6.2. specifiskā atbalsta mērķa "Ieguldījumi degradēto teritoriju revitalizācijā Latgales plānošanas reģiona un Alūksnes novada pašvaldībās" 3.kārtas īstenošana
2. pasākums – Latgales speciālās ekonomiskās zonas izveide
3. pasākums – nodrošināt Latgales uzņēmējdarbības centra kapacitātes celšanu
4. pasākums – izvērtēt iespējas Latgales plānošanas reģionā īstenot būtisku politikas vai normatīvo aktu izmaiņu pilotprojektus



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Politikas rezultāti un to sasniegšanas rādītāji (1)

Prognozētās sasniedzamās vērtības ir **pārsniegtas** tādos rādītājos kā:

- ikgadējs apkalpoto gaisa satiksmes pasažieru skaita pieaugums,
- uzņēmumu skaits Austrumu pierobežas un Baltijas jūras piekrastes pašvaldībās,
- pašvaldību nodokļu (IIN) ieņēmumi uz 1 iedz. Austrumu pierobežas pašvaldībās,
- tirgus sektora ekonomiski aktīvās vienības reģionos uz 1000 iedzīvotājiem,
- darba meklētāju īpatsvars statistiskajos reģionos ārpus Rīgas (izņemot Latgales reģionu),
- apmācīto speciālistu darbam ar investoriem skaits,
- sagatavoto investīciju projektu skaits,
- Latgales uzņēmējdarbības centra konsultēto personu skaits,
- IIN ieņēmumi pašvaldību budžetos uz 1 iedz.,
- pašvaldību īpatsvars, kas piešķir nekustamā īpašumā nodokļa atvieglojumus ģimenēm ar bērniem līdz pirmsskolas vecumam un ģimenēm, kurās bērnus aprūpē viens vecāks un
- pašvaldību izmaksāto brīvprātīgo pabalstu apjoma īpatsvars no pašvaldību izdevumiem sociālajiem pabalstiem
- nodrošināta VARAM identificētās pašvaldībām nepieciešamās statistikas apkopošana



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

## Politikas rezultāti un to sasniegšanas rādītāji (2)

Prognozētās sasniedzamās vērtības **nav sasniegtas** tādos rādītājos kā:

- valsts galveno autoceļu sliktā un ļoti sliktā stāvoklī samazinājums, %, salīdzinot ar 2012.gadu,
- apmeklējumu skaits atbalstītajos multifunkcionālajos infrastruktūras objektos,
- kravu apgrozījuma pieaugums ostās, %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu,
- nakšņojumu skaits Baltijas jūras piekrastes novadu viesnīcās un citās tūristu mītnēs,
- bērnu skaits, kuri ir rindā uz pirmsskolas izglītības iestādēm



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Turpmākā rīcība

- ES fondu un citu finanšu instrumentu atbalsta sniegšana pašvaldībām
- Rīcības plāna Latgales reģiona izaugsmei 2018.-2021.gadam izstrāde
- Aktivitātes pašvaldību lomas palielināšanai uzņēmējdarbības veicināšanā (informatīvais ziņojums, NFI atbalsts)
- Remigrācijas pasākumi
- Pašvaldības lomas stiprināšana ģimeniskas vides veidošanā
- Pašvaldību kapacitātes stiprināšana attīstības plānošanā, t.sk. attīstības un budžeta plānošanas sasaistei un visa veida investīciju piesaistei



Vides aizsardzības un  
reģionālās attīstības  
ministrija

# Paldies!